

Suvi ei taha lõppeda

Eesti ilm on vahel kui eestlane ise: algul ei saa vedama, pärast pidama

Kuni jaanipäevani oli tunne, et ega õiget suve me silmad tänava näe, aga edasised nädalad aratavad siiski usu kliima soojenemisse.

Juuli jaanist ees

Poole juunini kestsid paiguti öökülmad, kuu esimesed kaks-kümmend päeva olid tavalisest 4 kuni 5 kraadi jahedamad, edasi juba tundus, et ilmataat pingutas isegi ülemäära.

Juuli ja august edastasid jaani igati: meteoroloogia ja hüdroloogia instituudi (EMHI) agrometeoroloogid arvutasid juuni keskmiseks õhutemperatuuriks kogu Eesti kohta 14,1° (0,5° madalam normist), juuli keskmine ületas tavalist juba 4 pügalaga (20,5°), lõikuskuu aga kraadi jagu (16,4°).

Tartu ilmajaama 136aastases vaatlusreas jäi möödunud suvi

jagama soojuselt 12.–16. kohta. Vihma tuli küll poole normi võrra rohkem.

Huvitav seaduspärasus: väga kuumad olid ka 1999., 1997. ja 1995. aasta suved. Kui ei oleks väga külma 1993. aasta suve olnud, võiks pidada loodusseaduseks, et paarituurvulistel aastatel on palavad ning kuivad suved, paarisarvulistel niisked ning jahedad.

Lõikuskuul sai lõigata

Augusti ilmade üle ei tohiks põllumehed eriti nuriseda: sajupäevi oli kümme-konnan ümber, mõni neist küll väga tugev. 5.–6. augustil valas Narvas 44 mm, Tartus 40 mm – pool kuunormi. Õnneks sadas sageli öösel, päeval kuivatasi tuul ja päike viljapõlde. Tartu ilmajaama andmeil oli päikesepaistet lõikuskuul veerandi jagu tavalisest enam.

EMHI andmeil sadas augustis kõige rohkem suvepealinna Pärnus (123 mm), kuivem kant oli Peipsi äär (Mustvee 58 mm). Pärnu oli seekord ka kõige soojem linn (kuu keskmise õhutemperatuuriga 17,4°). Jahedam oli Pandivere kõrgustik (Jõhvi 15,5°).

Tormipäevi oli harva – vaid 28. kuupäeval murdis tuul puid, isegi Lõuna-Eestis. Vanarahvas teadis, et enne jääb tali taevast, kui pärtlipäeva raju tulemata. Seekord jäi torm neli päeva hiljaks.

Ilmast mujal ja muiste

Augusti algus tõi suure kuumalaine USA idarannikule: New Yorgi linnas ja samanimelises osariigis surid elanikud kuumarabandusse 40° põrguleitsakus. Surmaorus Californias oli samal ajal veel palavam

– üle 51°. Terake jahedam oli Saudi-Araabias ja Lõuna-Aafrikas. Ka Viini elanikud kurtsid ilma üle, kuigi seal mõndeti ainult 32 soojakraadi.

Iga-aastased mussoonvihmad sundisid tuhandeid inimesi Bangladeshis jätma oma elupaiku ning otsima kõrgemaid alasid. Poole päevaga sadas maha meie poolteise kuu norm. Seevastu Poola pealinn hingas kergendatult: uputuseoht hakkas taanduma.

Kagu-Aasias tegi paksu pahandust taifuun nimega Pabuk, mis tähendavat lao keeles “suur mageveekala”.

1901. aasta augusti keskmine õhutemperatuur Tartus oli peaaegu nagu tänavu: 17,2°, kraadiklaasi näit kõikus 31,2 ja 5,7° vahel, sademeid vaid 31 mm. Postimees teatas põuast ja trombidest.

ANDER ILP

Hiiumaal olid elanikud valdade kaupa metsi valvamas ning tulekahjusid kustutamas.

Pärnust (18. august): Supeluseaeg hakkab juba lõppema. Inimestehulgad ei uita enam parkides. Meri oli tänavu õige soe (+24°), ilm ilus.

Räpinast: 18. kuupäeval näinud Mägiotsa mõisa töölised, et üks ristikurõukudest kerkis arvata 300 sülda üles. Üks mees oli ka tõstetud üles, aga ta olnud raske ja kukkunud tagasi.

AIN KALLIS